

■ УДК [784.4.071.2:398.8](477.54)(092)

В. В. Осипенко, кандидат мистецтвознавства, доцент, Харківська державна академія культури, заслужена артистка України, м. Харків

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ОЛЕНИ ШИШКІНОЇ В СУЧАСНОМУ СЛОБОЖАНЬСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ

Виявлено основні принципи концертної та викладацької діяльності Олени Анатоліївни Шишкіної як представниці слобожанського професійного сольного вокального мистецтва народного напрямку. Узагальнено досвід формування індивідуального виконавського стилю майстрині на ґрунті концертної практики тріо «Обереги» та керівництва навчальними фольклористичними колективами.

Ключові слова: сольне вокальне мистецтво народного напрямку, концертна презентація народної пісні, національний вокальний стиль.

В. В. Осипенко, кандидат искусствоведения, доцент, Харьковская государственная академия культуры, заслуженная артистка Украины, г. Харьков

ТВОРЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ЕЛЕНА ШИШКИНОЙ В СОВРЕМЕННОМ СЛОБОЖАНСКОМ КУЛЬТУРНОМ КОНТЕКСТЕ

Выявлены принципы концертной и преподавательской деятельности Елены Шишкиной как представительницы слобожанского профессионального сольного вокального искусства народного направления. Обобщен опыт формирования индивидуального исполнительского стиля на основе концертной практики (трио «Обереги») и руководства учебными фольклористическими коллективами.

Ключевые слова: сольное вокальное искусство народного направления, концертная презентация народной песни, национальный вокальный стиль.

V. V. Osipenko, Candidate of Art Criticism, Associate Professor, Kharkiv State Academy of Culture, Honoured Actress of Ukraine, Kharkiv

OLENA SHYSHKINA'S ART ACTIVITY IN THE MODERN CONTEXT OF SLOBODA UKRAINE CULTURE

The article is devoted to the main principles of O. Shyshkina's concert and teaching activity of as a representative of the professional folk solo vocal style of Sloboda Ukraine. The author has summarized the information about the experience of forming the master's individual performing style based on the concert practice of the «Oberehy» trio and the guidance of the educational folk teams.

Key words: folk style solo vocal art, concert presentation of folk songs, national vocal style.

Самобутньою складовою сучасного вокального мистецтва є професійний сольний спів народного напрямку, що має свою концепцію, художньо-естетичний ідеал та інтонаційно-темброву модель. Концепційну основу сольного вокального мистецтва народного напрямку становлять дві виконавські парадигми, або рівні прояву «виконавського фольклоризму» (згідно з І. Земцовським), що увиразнюють творчі методи засвоєння та сценічного втілення народнопісенної традиції сучасної музичної культури.

Перший метод — «історичної реконструкції» (Н. Арнокур) — ґрунтується на професійному відтворенні автентичної співацької культури, другий — на досвіді народно-академічного мистецтва співу. Кращі виконавці народної пісні довели художню цінність і доцільність сучасної сценічної репрезентації народнопісенної традиції у власній концертній практиці. Найяскравішою представницею автентичного напрямку є народна артистка України Ніна Матвієнко, майстриня самобутнього давнього українського традиційного співу, котра стала уособленням співочої української душі, символом одвічного пісенного зв'язку людини з рідною землею. Творчість видатної української співачки, народної артистки України Раїси Кириченко презентує духовну цінність, естетичну привабливість, природну органічність і художню переконливість народно-академічного мистецтва співу. Саме в активному творчому пошуку формувалися відмінності виконавства народного напрямку.

Мета статті — розкрити творчі принципи концертної та викладацької діяльності Олени Шишкіної, яка розвиває на сучасному етапі традиції слобожанського професійного сольного вокального мистецтва народного напрямку.

Унікальність особистості Олени Анатоліївни Шишкіної — сучасної харківської співачки, заслуженої артистки України — полягає у свідомому прагненні синтезувати історично усталений досвід сольного вокального мистецтва народного напрямку та репрезентувати власний виконавський стиль у межах звукового ідеалу традиційної культури.

Об'єктом статті є сучасне вокальне мистецтво народного напрямку, а предметом — виконавська творчість О. Шишкіної як синтез індивідуально-стильових принципів концертно-викладацької діяльності майстрині.

Олена Шишкіна народилася в мальовничому ізюмському краї, селі з давньою історією та багатою пісенною традицією, про що красномовно свідчить його давня назва — Співаківка (нині — Червоний Шахтар). Перші дитячі музичні враження майбутньої співачки пов'язані зі співом дідуса Степана Миколайовича Стужка та його рідних братів і сестер, котрі мали красиві, сильні голоси, музичний хист та майстерність давнього мистецтва виспівування особистих заповітних душевних переживань. Зустрічі з рідними завжди супроводжувалися співом, а, як відомо, народна пісня, за-своєна в ранньому дитинстві, формує національну визначеність музично-художньої свідомості майбутнього митця.

Професійна музична освіта, разом з нею системне вокальне виховання і перші спроби виконавської діяльності О. Шишкіної розпочалися в Курському училищі культури (на народно-хоровому відділенні). Майбутня співачка була активною учасницею концертуючого ансамблю пісні та танцю, яким керувала талановитий педагог, хормейстер, випускниця Харківського інституту культури М. В. Сацуг.

Вищу освіту Олена Шишкіна здобула на кафедрі хорового диригування Харківського державного інституту культури за спеціалізацією «народний хор». Відомі музиканти Олексій Володимирович Черникін (головний хормейстер ХНАТОБу) та Ярема Антонович Скибинський — учителі з хорового диригування — виховали любов до хорової культури, національної і світової хорової спадщини, долучили до мистецтва диригування й організації та керування колективом співаків. З великою вдячністю згадує Олена своїх викладачів, які виплекали талант, розвили її природні здібності, надали впевненості, повірили в перспективу творчого зростання.

Професійне становлення артистки відбулося в Харківському міському театрі народної музики України «Обереги» під керівництвом видатної особистості, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата премії ім. І. Огієнка, відомого композитора Юрія Алжнева. Олена Шишкіна працює в театрі з 1992 р. Молодій талановитій співачці з яскравим темпераментом, колоритним тембрально насиченим голосом (народний альт) та неабияким артистичним хистом доручали характерні ролі оригінальних програм («Коло роду», «Шляхи широкії», «Україні на єдність», «Якби не ми та не ви...» та ін.).

З дитячих років Олена підсвідомо опанувала особливу природну артикуляцію традиційного співу Харківщини, що пізніше була усвідомлена та розвинулася у фольклорному гурті театру «Обереги».

Під керівництвом провідного харківського етномузиколога, кандидата мистецтвознавства, заслуженого діяча мистецтв України Віри Миколаївни Осадчої виховувалося відчуття традиційного вокального стилю на ґрунті ретельного вивчення та наслідування розмаїття регіональних пісенних стилів Харківщини, Полтавщини, Полісся. Особливо автентично, щиро й по-сучасному природно співакці вдаються заспіви пісень Харківщини та Полтавщини. Серед них пісні, що полюбилися слухачам саме у її виконанні: ліричні «Коло річки, коло броду» та «Ой у полі древо» (с. Крячківка Пирятинського р-ну Полтавської обл.), «Ой захмарилось, затуманилось» (м. Лебедин Сумської обл.), «Ой на горі огонь горить...» (с. Великі Проходи Дергачівського р-ну Харківської обл.), веснянка «Та перейди, місяцю...» (с. Скрипаї Зміївського р-ну Харківської обл.), колядка «Ой на річці тиха вода стояла...» (с. Малинівка Чугуївського р-ну Харківської обл.).

У складі театру «Обереги» О. А. Шишкіна виступала на всеукраїнському фольклорному фестивалі «Сорочинський ярмарок» (2003), де театр здобув найвищу нагороду — гран-прі, а також брала участь у звіті майстрів мистецтва та творчих колективів Харківської області в Києві в складі фольклорного гурту, вокального тріо театру «Обереги» (1999, 2001, 2004).

О. А. Шишкіна — відома виконавиця кращих зразків сольної пісенної традиції, обробок українських народних пісень та сучасної української музики. Має унікальний голос неповторного яскравого і «теплого» тембру. Художньо переконливо та досконало щодо вокальної техніки звучать її сольні виконавські версії давніх пісень Харківщини: «А Роман на току» (с. Дергачі), «Ой ходив та й Донець...» (с. Колонтаїв Краснокутського р-ну) та ін. Співакка професійно володіє голосом: органічно, виразно співає і в грудному режимі яскравої колоритної слобожанської манери з потужним звуком «на вивід», і м'якою напівприкритою мікстовою манерою традиційного сольного співу.

Своєрідність голосу О. А. Шишкіної надає можливості їй виконувати твори широкого діапазону: від автентичної манери до академічного співу. Вона стала лауреатом міжнародного фестивалю — огляду традиційної культури «Покуть» у номінації «солоспів» (2000 р.), лауреатом огляду-конкурсу Українського фонду культури «Нові імена України» (м. Київ) у складі вокального тріо «Обереги» (голова журі — народна артистка СРСР, народна артистка України, лауреат Національної премії ім. Т. Г. Шевченка, професор Є. Мірошніченко).

Значну частину репертуару співачки становлять обробки народних пісень та сучасні твори для голосу з інструментальним супроводом. Під час виконання цих творів співачка демонструє майстерне володіння народно-академічною манерою, ідеально сполучаючи наповнене «оксамитове» звучання нижнього регістру з м'яким змішаним звуком середньої та верхньої ланок діапазону. Яскраво й індивідуально звучать виконавські інтерпретації О. Шишкіної відомих пісень «Моя любов, моя земля» (муз. І. Сльоти, сл. М. Сингаївського), «Чарівна скрипка» (муз. І. Поклада, сл. Ю. Рибчинського), «Мамина вишня» (муз. О. Чухрая, сл. Л. Вернигори) та нові твори, що, напевно, завдяки артистці стануть відомими й улюбленими в репертуарі співаків народного напрямку «Так ще не біліло» (муз. А. Гайденка, сл. М. Томенка), «Чоловіче мій, запрягай коня...» (муз. О. Богомолець, сл. Л. Костенко), «Ти половиць, ти правнук печеніга...» (муз. О. Богомолець, сл. Л. Костенко) та ін.

З 1995 р. почався творчий шлях вокального тріо «Обереги», котре прославилось своїм високим рівнем виконавства. Особлива енергетика співу, артистичний магнетизм, глибокий, красивий, завжди духовно наповнений голос та величезна працездатність Олени, безумовно, є важливою складовою успіху колективу. Спеціально для цього колективу його художній керівник, композитор Ю. Алжнев створив кілька програм вистав, серед яких: «Ще вернеться весна...», «На заборолі голос чути...», «Серце знов чекає...», «Та перейди, місяцю...». Складають ці програми понад 70 музичних номерів на тексти із «Слова про Ігорів похід» та поезії І. Котляревського, Т. Шевченка, І. Франка, Б. Олійника, Л. Костенко.

Концепція творчості Ю. Алжнева як композитора і керівника театру пошук праінтонації, тобто комплексу інтонаційних знаків, що діють на рівні генетичної пам'яті та стають символом «першооснов». Утілюючи задум керівника, учасниці тріо відшукують у своєму художньому досвіді (а іноді й підсвідомості) пам'ять предків — відлуння тих інтонаційних праоснов, що творили музичний космос наших пращурів у часи, коли рівень співучості української нації мав найвищі показники (згідно з К. Черемським). Саме тоді інтенсивно розвивалася традиційна співацька культура та формувалася самобутній національний вокальний стиль як звуковий прояв українського менталітету з провідними його ознаками: ліричною пісенністю, кордоцентризмом і естетизмом. Програма «На заборолі голос чути» у виконанні тріо з успіхом прозвучала

в Харківській філармонії (2002) та Національній філармонії (м. Київ, 2002), яку високо оцінила народна артистка України Н. Матвієнко.

Свої враження про концерт-суголося тріо «Обереги» в Національній філармонії України музикознавець, доктор мистецтвознавства Л. Шаповалова висловила так: «Музика Ю. Алжнева вимагає від виконавців вияву рис національної ментальності — душевної краси, щедрості, тонкого ліризму та поміркованості. І це учасникам тріо вдається, для кого б вони не співали: чи для творчої інтелігенції столиці, чи для мешканців села Опішне, що на Полтавщині» [4].

Співові артистки завжди притаманні особлива щирість і виразність звука, що сповнений душевним теплом. У телевізійній передачі «Творчі зустрічі з Ніною Супруненко» Олена Шишкіна висловила головну мету своєї творчої діяльності: «Хочеться достукатись до кожного серця... Передати своє душевне тепло через спів... спілкуватися зі слухачем через пісню» [7].

«Внутрішня смислотворчість і визначає духовність як таку, тобто здатність будувати свій внутрішній світ, «живий всесвіт» особи, що робить її інтелектуально незалежною від кон'юктурних обставин наявного життя» [2, с. 362].

За вагомий особистий внесок у створенні духовних цінностей та високу професійну майстерність О. А. Шишкіна нагороджена грамотою Міністерства культури і мистецтв України.

Олена Анатоліївна поєднує виконавську діяльність з педагогічною, має величезний досвід роботи з дітьми та молоддю, є керівником фольклористичних гуртів «Слобожаночка» Харківського училища культури (з 1994 р.), «Веснянки» Харківського Національного університету ім. В. Н. Каразіна (2002–2006 рр.), «Сварожичі» (1995–2003 рр.) та «Лада» (з 2003 р.) Харківської державної академії культури, дитячого фольклорного театру дитячого садочка № 119. Викладач розуміє, що найважливішим фактором підтримки народної культури є дотримання традицій у побуті (народні свята, колективне музикування, гуртовий спів у родинях). Дослідження генези та розвитку професійного сольного вокального мистецтва народного напрямку виявляють як одного з прототипів сольної виконавської традиції заспівувача-соліста, який відіграє роль головного носія тексту та змісту.

Важливість ролі творчої індивідуальності в традиційному гуртовому співі потребує від заспівувача-соліста наявності, крім комплексу спеціальних здібностей (вокальні дані, слух, музикальність,

пам'ять), якостей лідера, емпатичних здібностей, уміння занурюватися в ауру творчої медитації та захоплювати цим особливим образно-психологічним станом кожного співака гурту, що безпосередньо організовує процес виконання. Саме тому О. Шишкіна визначає пріоритетним завданням на ранньому етапі становлення співака народного напряму виховання його творчої індивідуальності в класі вокального (фольклористичного) ансамблю. Сучасна методика сценічного відтворення автентичного фольклору, якої дотримує у власній практиці О. Шишкіна, ґрунтується на «...аналізі матеріалу, прослуховуванні фонографічних записів. Це дає поглиблене уявлення щодо функціональних і співацьких особливостей не тільки в площині регіональних відмінностей, а також сакрально-семантичних якостей» [5, с. 268].

Таким чином, глибинне вивчення народнопісенної традиції в усіх її аспектах, зокрема сакрального змісту твору, інтонаційної виразності, особливостей регіональної манери співу, мовного та музичного діалекту, уможливило уникнути під час виконання небезпеки концертного штампа. Як зазначає Шишкіна, «...автентичний фольклор є самодостатнім явищем, він чудово репродукує себе в будь-якому оточенні, сцена ніяк не може обмежити його виконання» [6, с. 280].

Нині пісні, успадковані Оленою від її рідних, що були останніми хранителями давнього традиційного співу села Співаківка Ізюмського р-ну Харківської обл., завдячуючи їй, продовжують виконуватися, наповнені душевною енергією молодих голосів учасників її навчальних фольклористичних гуртів. О. Шишкіна як свідомий нащадок пісенного скарбу обережно, з великою любов'ю та повагою, щиро і натхненно передає своїм учням духовне багатство рідної землі у формі пісенних шедеврів слобожанської традиції.

О. А. Шишкіна — відомий дослідник, знавець народнопісенної традиції Слобожанщини, передусім, в аспекті регіонального виконавського стилю. Викладач розуміє, що народна пісня в концертній транскрипції — це художнє узагальнення зразка давньої традиції — вона є принципово іншим жанром, який існує за своїми власними законами. Умови сцени потребують для концертної презентації народної пісні посилення музично-драматичних акцентів і побудови «рельєфу» закінченої художньої композиції.

Серед випускників класу О. Шишкіної лауреати й дипломанти міжнародних та всеукраїнських конкурсів, солісти провідних концертних колективів фольклористичного й народно-хорового

напряму. Згідно з глибоким переконанням викладача народного співу Олени Шишкіної, головним завданням у роботі з майбутніми виконавцями народної пісні є розкриття їх найкращих людських якостей через репертуар (занурення в сакральний світ, етичний та моральний зміст української народної традиції), спонукання до теплих дружніх стосунків у колективі співочого гурту, любові до народної пісні як вияву найкращих ментальних рис народу. На думку сучасного філософа Сергія Кримського, «... проблемою, яка обмежує розвиток діяльності та стає вирішальною для соціального прогресу, є дефіцит людських якостей... Першочерговість ролі людських якостей у розумінні духовності XXI ст. визначається вимогою утвердження <...> особистості, що здатна репрезентувати свою націю, свою культуру, свою епоху і тим самим маніфестувати індивідуальну іпостась універсального досвіду» [2, с. 352].

Стиль — це «світогляд, який інтонується» (згідно з В. Медушевським). Саме тому викладач приділяє значну увагу формуванню світогляду майбутніх співаків, долучаючи до світової культурної спадщини, а також до поетичного світу рідної мови. «...Рідна мова формує цілісність особистості, пов'язуючи свідомість і підсвідомість. Рідна мова — це символічне середовище, медіатор і гармонізатор атракторного типу між енергіями пізнаваного (світ) і того, хто пізнає (людина)» [1, с. 168].

Зачарований художніми образами та народними порівняннями поетичних текстів українських коліскових, поет Микола Сингаївський підкреслює їх щирі і доступні метафоричність. «Кожне слово наче скупане в чистому джерелі, світиться всіма барвами веселки, де можна відчутти і пахощі дозрілого яблука, і польовий цвіт безсмертника чи медової кашки. Ціла палітра народного світобачення і цвітіння землі. А до всього ще й духмяний пучок людської злагоди — цвіту злосливого, щасливого і дрімливого» [3, с. 5].

Отже, можна визначити найважливіші принципи концертної та викладацької діяльності О. Шишкіної:

- необхідність долучення до репертуару співаків представників професійного сольного вокального мистецтва народного напряму давніх народних пісень самобутнього традиційного розспіву для засвоєння регіонального виконавського стилю;

- використання винятково природної мелодекламаційної манери, вільної мовної співацької позиції, інтонаційної та тембрової виразності;

- посилення музично-драматичних акцентів та побудови «ре-льефу» закінченої художньої композиції в концертному виконанні народної пісні;
- пріоритет духовно-змістовного, емоційно-образного аспектів у процесі виконання, що повністю підпорядковують вокальну техніку.

За роки сумлінної роботи у сфері народнопісенного виконавства О. Шишкіна сформувала власну концепцію збереження та розвитку національної співацької культури, яка ґрунтується на принципах любові та поваги до рідної мови та пісні, ретельного вивчення, розуміння їх глибоко етичного змісту й донесення до слухачів, нарешті, щирості виспівування та усвідомлення культу-ротворчої місії перед майбутніми поколіннями.

Перспективи подальших наукових досліджень пов'язані з вивченням виконавського досвіду провідних українських співачок народного напрямку та визначенням ролі індивідуальних, традиційно-регіональних та загальноментальних особливостей у професійному вокальному мистецтві народного напрямку в контексті сучасної української музичної культури.

Список використаних джерел

1. Бацевич Ф. Духовна синергетика рідної мови : Лінгвофілософські нариси : монографія / Флорій Бацевич. — Київ : ВЦ «Академія», 2009. — 192 с. (Серія «Монограф»))
2. Кримський С. Б. Під сигнатурою Софії / С. Б. Кримський. — Київ : Вид. дім «Киево-Могилянська академія», 2008. — 367 с.
3. Сингаївський М. Материна пісня : Роздуми про українську коліскову / Микола Сингаївський. — Київ : Тов. «Знання» України, 1992. — 48 с. — (Сер. 6 «Кобза» тов. «Знання» України, № 2; сер. 3 «Народна культура : українські обряди і звичаї» бібліотеки журналу «Пам'ятки України», № 3)
4. Шаповалова Л. На заборолі голос чути... / Л. Шаповалова // Культура і життя. — № 25 від 17 лип. 2002 р.
5. Шишкіна О. Нотне зібрання веснянок та їх використання в сценічній практиці фольклорних гуртів / О. Шишкіна // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. ХДУМ ім. І. П. Котляревського : Когнітивне музикознавство 2. — Харків : Вид-во «С.А.М.», 2011. Вип. 32. — С. 255–268.
6. Шишкіна О. Проблема автентичного відтворення обрядового фольклору весняного циклу в сценічній практиці / О. Шишкіна // Культура України : зб. наук. пр. — Харків : ХДАК. — 2010. — Вип. 32. — С. 273–280.

7. Творчі зустрічі з Ніною Супруненко [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.youtube.com/watch?v=v_DcrzZu6DM. — Назва з екрана.

References

1. Batsevych F. Dukhovna synerhetyka ridnoi movy: Lingvofilosofski narysy : monografia / Florii Batsevych. — Kyiv : VTC «Akademia», 2009, 192 p. («Monograph» series)
2. Krymskyi S.B. Pid syhnaturoiu Sophii / S. B. Krymskyi. — Kyiv : Publishing house «Kyiv-Mohyla Academy», 2008. — P. 367.
3. Synhaivskyi M. Materynska pisnia: Rozdumy pro ukrainsku kolyskovu / Mykola Synhaivskyi. — Kyiv : Tov. «Znannia» Ukrainy, 1992. — P. 48 (Vol. 6 «Kobza» tov. «Znannia» Ukrainy, #2; Vol. 3 «Narodna kultura: ukrainsky obriady i zvychai» biblioteki zhurnalu «Pamiatky Ukrainy», Vol. 3)
4. Shapovalova L. Na zaboroli holos chuty... / L. Shapovalova // Kultura i zhyttia. — Vol. 25. — 17 lyp. — 2002.
5. Shishkyna O. Notne zibrannia vesnianok ta yikh vykorystannia v stsenichnii praktytii folkliornykh hurtiv / O. Shishkina // Problemy vzaïemodii mystetstva, pedahohiku ta teorii osvity : zb. nauk. st. / KHDUM im. I. P. Kotliarevskoho : Kohnityvne muzykoznavstvo-2. — Kharkiv : Publishing house S.A.M., 2011, Vol.32. — P. 255–268.
6. Shyshkina O. Problema avtentychnoho vidtvorennia obriadovoho folkloru vesnianoho tsyклу v scenichnii praktitsi / O. Shishkina // Kultura Ukrainy : zb. nauk. pr. — Kharkiv : KHDAK, 2010. — Vyp. 32. — P. 273–280.
7. Tvorchi zustrichi z Ninou Suprunenko [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: http://www.youtube.com/watch?v=v_DcrzZu6DM. — Nazva z ekrana.

■ UDC [784.4.071.2:398.8](477.54)(092)

Osipenko V. V., Candidate of Art Criticism, Associate Professor, Kharkiv State Academy of Culture, Honoured Actress of Ukraine, Kharkiv viktoriya.osipenko.2012@mail.ru

OLENA SHYSHKINA'S ART ACTIVITY IN THE MODERN CONTEXT OF SLOBODA UKRAINE CULTURE

The aim of this paper is to reveal the creative principles of concert and teaching activities of Olena Shyshkina who is developing the traditions of Sloboda Ukraine in professional solo vocal art of national style.

Research methodology. The research methodology is based on the scientific works by prominent Ukrainian and Russian scientists dealing with the vocal art of national style, performing folklore singing.

Results. The most important principles of O. Shyshkyna's concert and teaching activity are:

- the need to include the singers in the repertoire who represent professional solo vocal art of the national folk songs style in order to assimilate regional performing style;
- emphasizing musical and drama accents and the creation of the 'relief' of the completed art composition in the national song concert performing;
- the priority of spiritual and semantic, emotional and imaginative aspects in the process of performing which completely dominate the vocal technique.

The uniqueness of Olena Shyshkina's personality who is a modern Kharkiv singer and the honoured actress of Ukraine, consists in conscious aspiration to synthesize the historically established experience of the solo vocal art of national style and represent her own performing style within an ideal sound of traditional culture.

Novelty. O. Shyshkina's main principles of the concert and teaching activities as a representative of Sloboda Ukraine in professional solo vocal art of national style have been considered for the first time. The experience of creating the individual performing style which is based on the concert practice of the «Oberehy» trio has been summarized.

The **practical significance.** Studying performing experience of the leading Ukrainian singers of national style and defining the role of the individual, traditional, regional and common mental features in the professional vocal art of national style make the necessary practical material for creating the scientific justification and the common methodology of national style vocal art in the context of the modern Ukrainian music culture.

Key words: folk style solo vocal art, concert presentation of folk songs, national vocal style.

Надійшла до редколегії 13.02.2015 р.